

Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів**Список використаної літератури**

1. Роль студентського наукового гуртка в удосконаленні навчального процесу на кафедрі оперативної хірургії і топографічної анатомії / С. М. Білаш, М. М. Коптев, О. М. Проніна [та ін.] // Актуальні питання медичної освіти : матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Тернопіль, 12-13 травня 2016. – Т. 2. – С. 78-79.
2. Застосування сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі – шлях до вдосконалення якості освіти вітчизняних лікарів / О. М. Проніна, С. І. Данильченко, М. М. Коптев [та ін.] // Сучасні технології управління навчальним процесом у вищих медичних навчальних закладах : матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю. – Полтава, 2014. – С. 177-178.
3. Сучасні задачі, проблеми та шляхи їх вирішення при вивченні топографічної анатомії і оперативної хірургії / О. М. Проніна, С. І. Данильченко, А. М. Білич [та ін.] // Український морфологічний альманах. – 2011. – № 3, т. 9. – С. 14-15.

АКТУАЛЬНІСТЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ЛІКАРЯ

Пустовойт Г.Л., Ярмола Т.І., Ткаченко Л.А.

ВДНЗ України „Українська медична стоматологічна академія”

Висвітлено основні питання використання інноваційних технологій для покращення навчального процесу у вищій школі.

Ключові слова: інноваційні технології, мультимедіа, навчальна інформація.

Криза системи професійної та загальної освіти свідчить про розрив між умовами життя, які різко змінилися, і системою освіти, її цілями, видами, змістом і технологіями навчання. До найважливіших причин, які породили кризу, належать попит на якісті освіти, що зріс значною мірою; нові вимоги до викладацької діяльності, консерватизм освітньої сфери і недостатня її адаптованість до мінливих потреб суспільства; необхідність формування професійного мислення, активності та самостійності майбутніх фахівців. До цих причин слід також віднести недостатню розробку технологій професійного навчання. З огляду на це, традиційна технологія навчання майбутніх лікарів (від знання - до вміння), що заснована на науковій логіці, має бути доповнена новими інноваційними технологіями, які базуються на закономірностях пізнавальної діяльності [2].

Одним із завдань сучасного навчання стає розкриття патентіалу всіх учасників педагогічного процесу, надання їм можливостей прояву своїх творчих здібностей. Вирішення цих завдань неможливе без інноваційних технологій. Взаємозв'язок діяльності викладача і студентів відбувається за допомогою засобів навчання – носіїв навчальної інформації, до яких належать слово, слайд, відеофільм, посібник і підручник [1].

Поява інформаційних технологій навчання, орієнтованих на використання комп'ютерних технологій, суттєво посилила можливість управління навчальним процесом шляхом створення передумов для адаптивного навчання. Таким чином, поява комп'ютера в освітній сфері слугувала своєрідним каталізатором тих тенденцій, які висвітлили інформаційну сутність процесу навчання [3].

Нові інформаційні технології мають широкий діапазон можливостей удосконалення навчального процесу та власне освітньої системи. Одним із дидактичних засобів, який має потужний потенціал розвитку, є мультимедіа.

На основі аналізу робіт вітчизняних і зарубіжних дослідників, педагогів та психологів з'явилася можливість дійти висновку, що використання мультимедіа дозволяє вирішувати дидактичні питання з вищим освітнім ефектом, мультимедіа може стати засобом підвищення ефективності навчання, значно скорочує час на вивчення обов'язкового навчального матеріалу, дає можливість суттєво поглибити і розширити коло розглянутих проблем і питань.

Мультимедіа не тільки забезпечує множинні канали подання інформації, а й створює умови, за яких різноманітні середовища доповнюють одне одного. Перед студентами відкриваються широкі можливості у творчому використанні кожного окремого середовища. Одні з цих середовищ – просторово-орієнтовані (текст, графіка), інші – орієнтовані на час (звук, анімація, відео).

За даними ЮНЕСКО, коли людина слухає, вона запам'ятовує 15% повідомлюваної інформації, коли дивиться – 25% інформації, що бачить, а коли і бачить, і слухає – має можливість запам'ятати 65% інформації.

У певному сенсі всі педагогічні технології є інформаційними, оскільки навчальний процес – це обмін інформацією між викладачем і студентом. Утім, у сучасному понятті, інформаційна технологія навчання – це педагогічна технологія, що використовує спеціальні способи, програмні та технічні засоби (аудіо- і відеозасоби, комп'ютери, телекомунікаційні методи) для роботи з інформацією.

На макрорівні інновації стосуються змін у всій системі освіти. Вивчаючи досвід використання у викладацькій діяльності інноваційних методів, можемо виокремити такі їхні переваги: вони допомагають навчити студентів активним способом здобуття нових знань; дають можливість оволодіти вищим рівнем практичних навичок; створюють такі умови навчання, за яких студенти не можуть не навчитися; формують активну життєву позицію. У зв'язку з цим особливий інтерес становлять активні методи навчання, адже вони сприяють ефективному засвоєнню знань, формують навички практичних досліджень, дозволяють приймати професійні рішення, формують ціннісні орієнтири особистості, підвищують пізнавальну активність, розвивають творчі здібності.

Інноваційні освітні технології нерозривно пов'язані з підвищенням ефективності навчання та виховання і спрямовані на остаточний результат освітнього процесу – підготовку висококваліфікованих спеціалістів, які мусять мати фундаментальні та прикладні знання; володіти здатністю успішного опанування нових професійних навичок; динамічно реагувати на нові умови і вимоги; мати високі моральні та громадянські якості.

З огляду на це, всі сучасні викладачі мають брати участь у створенні:

- 1) методичних інтерактивних посібників нового покоління для студентів, що дадуть змогу представити

матеріал у зручнішому наочному вигляді для користувача;

2) мультимедійних презентацій, що дають можливість систематизувати і структурувати знання викладача із запропонованої теми, а також коротко та доступно викладати їх для студентів;

3) якісно нового кафедрального сайту, що дає можливість студенту переглядати відеофайли, набори тематичного ілюстраційного матеріалу, мультимедійні лекції.

Названі вище заходи слід розглядати як елементи дистанційного навчання, що дозволяють підвищувати якість продукту педагогічного процесу, з чого випливає необхідність модернізації підготовки викладачів вищої школи.

Список використаної літератури

1. Абдалова О. И. Использование технологий электронного обучения в учебном процессе / О. И. Абдалова, О. Ю. Исакова // Дистанционное и виртуальное обучение. – 2014. – № 12. – С. 50–55.
2. Доронина Н. Н. Организация учебного процесса в вузе с использованием активных методов обучения : методы обучения студ. в вузе / Н. Н. Доронина // Социология образования. – 2011. – № 3. – С. 31–38.
3. Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі: монографія / [І. І. Доброскок, В. П. Коцур, С. О. Нікітіна та ін.] // Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – Переяслав-Хмельницьк. : Вид-во С. В. Карпук, 2008. – 284 с.

УПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ОРГАНІЗАЦІЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЩОДО ЗДОБУТТЯ ЗНАНЬ ІЗ КУРСУ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ

**Расін М.С., Борзих О.А., Дігтяр Н.І., Герасименко Н.Д., Мормоль І.А.,
Селіхова Л. Г., Кайдашев І.П.**

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Розглядаються особливості організації самостійної роботи студентів на кафедрі внутрішньої медицини № 3 з фтизіатрією з урахуванням сучасних вимог і умов навчання. У ролі ефективного методу контролю якості самостійної аудиторної та позааудиторної роботи пропонується впровадження дистанційного навчання і контролю знань студентів.

Ключові слова: педагогічні технології, самостійна робота студентів, навчальний процес, дистанційне навчання.

Видатні філософи і педагоги стверджують, що процес здобуття нових знань можливий тільки шляхом самостійної роботи. У наш час, коли інформація стала загальнодоступною, педагогу достатньо тільки найкраще організувати і здійснювати постійний контроль за навчальним процесом. Організація самостійної роботи студентів (СРС), як аудиторної, так і поза аудиторної, залишається однією з найгостріших проблем у сучасній вищій медичній освіті [1; 2].

Протягом останніх 5-7 років на кафедрі внутрішньої медицини послідовно впроваджувалися новітні педагогічні технології - передусім інноваційна технологія програмованого контролю за позааудиторною СРС. Для виконання цих завдань кафедра внутрішньої медицини останніми роками впровадила низку нових педагогічних технологій, серед яких добре опрацьована «Система програмованої контрольованої СРС». До неї ввійшли: 1) створення нової програми навчання на основі ОКХ і ОПП; 2) видання підручників нової генерації з пропедевтики внутрішніх хвороб, що наявні на кафедрі як у друкованому, так і в електронному вигляді; 3) видання серії навчальних посібників для самостійної позааудиторної роботи. Сутність цієї технології полягає в тому, що студент до початку занять отримує програму дій у вигляді спеціального посібника, який ми називаємо «силабусом». Він містить завдання різних ступенів складності до кожної теми модуля. Студенти мусять під час самопідготовки письмово відповісти на запитання і таким чином продемонструвати свою готовність до практичної частини занять. Уведення в навчальну практику таких посібників розв'язує низку проблем щодо нестачі часу у викладача на практичних заняттях для контролю вхідного рівня знань і забезпечує об'єктивну їх оцінку, що є передумовою дієздатності рейтингового методу оцінки як складової модульно-рейтингової системи навчання.

Одним із важливих резервів розвитку СРС є впровадження дистанційного навчання [3; 4]. Для цього створена web- сторінка кафедри, на якій розміщені електронні версії підручників і навчальних посібників, тексти лекцій та екзаменаційні тести для тренування і підготовки до складання перевідного і практично-орієнтованого іспитів. На практичних заняттях створені умови для максимального засвоєння практичних навичок. Для цього за участі студентів створені комплекти фармакологічних препаратів і муляжі для надання допомоги. Але цей процес, за рекомендаціями професора І.П. Кайдашева, треба розвивати далі. Можна впровадити дистанційну комп'ютерну програму відпрацювання практичних занять і лекцій шляхом тестового контролю, коли студент вирішує тести з поясненнями доти, доки не буде набрана достатня кількість балів. Але не тільки цей моніторинг здатний покращити якість навчання. За всіма канонами педагогіки, самостійна робота має бути як у кількісному, так і в якісному плані основним видом діяльності студента [1; 3]. На аудиторну СРС директивними документами передбачено 25%-30% навчального часу.

Сучасні етичні та деонтологічні вимоги не дозволяють студентам багато часу проводити «біля ліжка хворого», що було характерним для вітчизняної вищої медичної освіти. Натомість у світовій практиці пріоритетним було розв'язання проблемних ситуацій. У той же час відомі цікаві статистичні дані стосовно засвоєння знань за різних форм навчання: лекційне – 5%, пояснення викладача на практичних заняттях – 15%, самостійна робота з підручником – 30%, розв'язання проблемних ситуацій – 90%.

Одним із можливих розв'язань проблеми організації СРС на практичних заняттях може бути перехід до ви-